

Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

South-Eastern Finland
University of Applied Sciences

PLEASE NOTE! THIS IS A PARALLEL PUBLISHED VERSION / SELF-ARCHIVED VERSION OF THE ORIGINAL ARTICLE

This is an electronic reprint of the original article.

This version may differ from the original in pagination and typographic detail.

Author(s): Saltiola, Kati

Title: Uusia tuulia digitoinnin koulutuksen kehittämisestä Xamkissa

Version: Publisher's PDF

Please cite the original version:

Saltiola, K. (2022). Uusia tuulia digitoinnin koulutuksen kehittämisestä Xamkissa. Faili 4, 14–16.

[URN](#)

HUOM! TÄMÄ ON RINNAKKAISTALLENNE

Rinnakkaistallennettu versio voi erota alkuperäisestä julkaistusta sivunumeroiltaan ja ilmeeltään.

Tekijä(t): Saltiola, Kati

Otsikko: Uusia tuulia digitoinnin koulutuksen kehittämisestä Xamkissa

Versio: Publisher's PDF

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Saltiola, K. (2022). Uusia tuulia digitoinnin koulutuksen kehittämisestä Xamkissa. Faili 4, 14–16.

[URN](#)

Uusia tuulia digitoinnin koulutuksen kehittämistä Xamkissa

Kati Saltiola
Ohjelma-
koordinaattori
Memory
Campus
Xamk

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamk on jo neljän vuoden ajan onnistuneesti kehittänyt digitoinnin koulutusta ja osaamista Mikkelissä yhteistyössä Mikkelin kehitysyritys Miksei ja alan toimijoiden kanssa osana Memory Campus -osaamiskeskittymää. Nyt suunnitteilla on tehdä selvitystyö digitoinnin osaamistarpeista eri toimialojen yrityksissä ja organisaatioissa sekä vakiinnuttaa digitoinnin koulutusta ja laajentaa sitä toisen asteen koulutukseen.

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamk ja Mikkelin kehitysyritys Miksei käynnistivät digitoinnin osaamisen ja koulutuksen kehittämisen prosessin jo vuonna 2018 suunnittelema digitoinnin osaajakoulutusta organisaatioiden ja yritysten kasvaviin digitoinnin tarpeisiin sekä tunnistamalla alan osaamistarpeita niin Mikkelin seudulla kuin koko Suomessa. Prosessi alkoi alun perin Kansallisarkiston tarpeista sekä suunnitelmista käynnistää massadigitoinnin toiminnot Mikkelissä valtionhallinnon asiakirjojen digitointipäätöksen jälkeen, mikä toteutuikin. Massadigitointi alkoi

Kansallisarkiston Keskusarkistossa Kalevankankaalla keväällä 2021.

Vuoden 2021 aikana toteutetussa Xamkin ja MikseiMikkelin Digitoinnin ammattilaiseksi -hankkeessa suunniteltiin, mallinnettiin ja toteutettiin niin digitoinnin perustason kuin myös asiantuntijatason koulutusta yhteistyössä Xamkin Tiedonhallinnan ja sähköisen arkistoinnin ylemmän ammattikorkeakoulutuksen kanssa. Yhteistyötä tehtiin vahvasti myös alan toimijoiden, kuten Mikkelin kaupungin museoiden, Kansallisarkiston, Kansalliskirjaston, Sodan ja rauhan keskus Muistin, Suomen Elinkeinoelämän Keskusarkiston (Elka) ja Bioshare Digitizationin kanssa luentojen, työssäoppimispaikkojen ja mallinnuksen kehittämisen suhteen. Samalla koulutettiin 38 digitoinnin osaajaa ja asiantuntijaa yritysten ja organisaatioiden kasvaviin ja kehittyviin digitoinnin osaajatarpeisiin, osin etäkoulutuksena ja osin työharjoitteluiden avulla.

Digitoijien koulutukseen osallistujat olivat pääasiassa työttömiä tai työttömyysuhan alaisia, kun taas asiantuntijoiden koulutukseen osallistuneet olivat jo alalla toimivia arkistoalan ammattilaisia. Vajaa puolet koulutuksiin osallistuneista työttömistä tai työttömyysuhan alaisista työllistyi koulutuksen aikana tai sen jälkeen, joten koulutukselle nähtiin selkeä ja kasvava tarve. *Faili*-lehdessä 4/2021 kerroimmekin tarkemmin, miten koulutukset toteutettiin ja mitä ne sisälsivät. Digitoinnin taitojen oppimateriaalit

on myös julkaistu kaikkien hyödynnettäviksi Avointen oppimateriaalien kirjastossa.

Vuoden 2021 aikana nousi esille yhä enemmän tarve koulutuksen kehittämiseen edelleen. Digitoinnin toimiala on juuri nyt suuressa muutoksessa ja paineita on erityisesti kunnallisella ja valtion sektoreilla asiakirjojen sähköiseen muotoon saattamiseksi, mikä tulee palvelemaan etenkin asiakirjojen ja tiedon käytettävyyttä, saatavuutta sekä aika- ja paikkariippumattomuutta. Tällä on merkittävä vaikutus muun muassa kansalaisten sähköisen asioinnin helpottumiseen. Niin koulutusten opiskelijoilta, kuten myös työelämästä, nousi esille tarve työntekijöiden lisäkoulutukselle kokonaisvaltaiseen digitointiprojektien hallintaan ja prosessien osaamiseen liittyen. Xamk ja MikseiMikkeli jatkoivatkin edellisten digitointikoulutusten kehittämistä ja tänä vuonna toteutetun Digitoinnin taitajaksi -hankkeen aikana muodostettiin jo työelämässä toimiville digitointiprojektien toteuttajille suunnattu täydennyskoulutustyyppinen koulutus.

Kuluneen vuoden aikana Xamk onkin kouluttanut jo noin 30 uutta alan osaajaa, ja koulutukset ovat enenevässä määrin herättäneet kiinnostusta alan toimijoissa ympäri Suomea sekä kansainvälisesti. Koulutuksiin osallistuttiin Mikkelin seudulta ja laajemmalti muualta Suomesta niin kunnista, museoista kuin arkistoistakin. Koulutuksissa painotettiin digitointiprojektien suunnittelun, valmistelun ja projek-

Digitoinnin taitajaksi 10 op

Työelämälähtöinen digitoointiprojektien toteuttajien koulutusmalli

Kuva 1. Digitoinnin taitajaksi -hankkeessa kehitetty työelämälähtöinen digitoointiprojektien toteuttajien koulutusmalli. Mallin ovat kehittäneet aiemman hankkeen mallinnuksia soveltaen Henna Ristolainen, Sari Järn ja Kati Saltiola (Xamk).

tinhallinnan lisäksi työntekijöiden digikykkyyyden ja digitoinnin ymmärryksen kehittämistä, mikä edesauttaa toimialan kokonaisvaltaista kehittämistä ja mahdollistaa organisaatioiden ja yritysten digitaalisten palveluiden kehittämisen (kuva 1). Aineistojen muunto analogisesta digitaaliseksi sekä tilojen käytön tarpeen väheneminen pienentävät tätä kautta myös ympäristökuormaa sekä edistävät kestävästä kehityksestä ja vihreään talouteen siirtymistä.

Koulutusten suunnittelun ja toteutuksen lisäksi Xamk ja MikseiMikeli julkaisevat joulukuussa 2022 Digitoointiprojektin suunnittelijan oppaan. Ainutlaatuinen opas koostaa yhteen ajankohtaisen tiedon digitoointiprosessin eri vaiheista, digitoinnin hyödyistä yhteiskunnassa, digitoointiprojektien toteuttamisesta, laadunhallinnasta sekä alan muutoksista ja trendeistä. Oppaassa julkaistaan case-esimerkkejä eri toimi-

joiden digitoointiprojekteista (kuva 2) sekä myös kaikille digitoointiprojekteja toteuttaville organisaatioille ja yrityksille hyödyllisiä ohjeita ja lomakepohjia muun muassa hankintoihin ja projektisuunnitelmiin liittyen.

Koska digitointiosaaminen sekä yritysten ja organisaatioiden tarpeet kehittyvät koko ajan, on noussut esille tarve kehittää koulutusta yhä edelleen ja vakiinnuttaa digitoitinkoulutus. Erityisesti muistiorganisaatioilla on vielä lukemattomat määrät analogista aineistoa, jonka käytettävyyttä ja saatavuutta on pyritty jokaisen omien resurssien puitteissa parantamaan digitoimalla aineistoa. Lisäksi virastot, kunnat ja muut julkisen hallinnon organisaatiot, yksityiset yritykset sekä kolmas sektori digitoivat vanhoja tietovarantojaan, jotta ne olisivat hyödynnettävissä digitaalisessa muodossa ja saatavilla organisaatioille itselleen

kuin myös asiakkaille. Suomessa ei ole ollut tarjolla pysyvää digitoitinkoulutusta, minkä vuoksi digitointiin liittyvää osaamista on yleisesti hankittu käytännön työn ja organisaatioiden oman perehdytyksen kautta, konferensseista sekä nyt parina viime vuotena esimerkiksi juuri Xamkin tarjoamien digitoitinkoulutusten avulla.

Parhailaan Xamkilla ollaankin suunnittelemassa uutta koulutushanketta yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa. Selkeä tarve, jo kerrytetty kokemus sekä aiempien koulutusten saavuttama kiinnostus Suomessa ovat syynä siihen, että digitoinnin koulutus pyritään nyt vakiinnuttamaan pysyväksi koulutukseksi. Hankkeen avulla digitoinnin osaamista ja koulutustarjontaa pyritään laajentamaan tässä vaiheessa toisen asteen koulutukseen ammatillisille suunnatun koulutuksen lisäksi. Koulutus on aiempia hankkeita

Kuva 2. Varkauden museoissa digitointia tehdään pääosin itse omilla laitteilla, työhön sovelletussa tilassa. Kuva: Emmi Liikanen, Mikkelin kehitysyritys Miksei.

työelämälähtöisempi ja koulutuksen aikainen oppiminen tapahtuu valtaosin työssäoppimisena digitointia toteuttavassa organisaatiossa joko opiskelijan omalla työpaikalla tai muussa alan organisaatiossa, jos opiskelijana on esimerkiksi työtön tai työttömyysuhan alainen henkilö.

Koulutushankkeen rinnalle suunnitellaan parhaillaan selvityshanketta, jonka avulla saadaan kartoitettua tarkemmin alueen yritysten työn-tekijä- ja osaamistarpeita sekä tarvetta koulutukseen. Digitointi uudistuu jatkuvasti teknologioiden, tekoälykehityksen sekä kehittyvien prosessien ja tutkimuskäytäntöjen muuttuessa. Hankkeen selvityksellä päivitetään tämän päivän ja lähitulevaisuuden digitointiin liittyviä osaamisvaatimuksia sekä kootaan laaja yhteistyöverkosto, jonka voi-

min digitointialan koulutusta voidaan kehittää parhaiten vastaamaan työelämän tarpeita. Selvitystyö tulee palvelemaan koko Suomen arkistoalaa sekä digitointia toteuttavia muita toimijoita ja antamaan lisätietoa tulevaisuuden kehittämistarpeista.

Digitoinnin koulutusten suunnittelu ja kehittäminen ovat osa Mikkelin kaupungin omistamaa ja Xamkin koordinoimaa Memory Campus -osaamiskeskittymää. Memory Campus -toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan Xamkin Digitalian tutkimusyksikössä (digitaalisen tiedonhallinnan tutkimus- ja kehittämiskeskus) palvelemaan arkisto-, kirjasto- ja museoalan toimijoita, yrityksiä, organisaatioita, tutkimusta ja kehittämistyötä sekä koulutusta niin Mikkelin ja Etelä-Savon alueella

kuin koko Suomessa. Lisäksi Xamk on aloittanut uuden KAM-sektorin tutkimus- ja kehitysympäristön, Memory Labin suunnittelun, joka toteutuessaan vahvistaa omalta osaltaan myös digitoinnin osaamisen, koulutuksen ja menetelmien kehittämisen jatkuvuutta alan muun menetelmäosaamisen kehittämisen ja testausympäristötoiminnan lisäksi.

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamkin ja Mikkelin kehitysyritys Miksein toteuttamia digitoinnin koulutushankkeita on rahoittanut Etelä-Savon ELY-keskus Euroopan sosiaalirahastosta (ESR).

Lue lisää koulutuksesta: <http://www.xamk.fi/digitoinnintajaksi>